

Piilon työkalut lasten motoristen taitojen kehityksen seurannan tukena

Anette Mehtälä, tutkimuskoordinaattori, Likes, Jyväskylän ammattikorkeakoulu

7.9.2022

Pienten lasten liikunnan ilo, fyysinen aktiivisuus ja motoriset taidot (Piilo)

- Piilo on vuosina 2019–2021 toteutettu pienten lasten liikunnan ilon, fyysisen aktiivisuuden ja motoristen taitojen seurannan tutkimus- ja kehittämishanke.
- Hankkeen tavoitteena oli kehittää varhaiskasvatusikäisten lasten hyvinvoinnin seurantaa ja hyödyntää tuloksia hyvinvoinnin edistämisessä. Hankkeeseen kutsuttiin mukaan 4–6-vuotiaita lapsia ja heidän perheitään eri puolilta Suomea.
- Mittaukset toteutettiin päiväkodeissa ja erillistutkimuksen yhteydessä. Tutkimushanke liittyi Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelman toteutukseen, ja sitä koordinoivat Likes ja Jyväskylän yliopisto

Tuloksia varhaiskasvatuksen näkökulmasta

Piilo-tutkimushankkeen tuloksia
varhaiskasvatuksen henkilöstölle, 4-6-
vuotiaiden lasten fyysinen aktiivisuus ja
motoriset taidot:

[https://www.liikkuvavarhaiskasvatus.fi/sites/www.ilokasvaaliikkuen.fi/files/tiedostot/4-6-vuotiaiden fyysinen aktiivisuus web.pdf](https://www.liikkuvavarhaiskasvatus.fi/sites/www.ilokasvaaliikkuen.fi/files/tiedostot/4-6-vuotiaiden_fyysinen_aktiivisuus_web.pdf)

Jos haluat tutustua hankkeeseen
tarkemmin, löytyy **hankeraportti** täältä:

https://www.likes.fi/wp-content/uploads/2021/09/Piilo_tulosraportti-1.pdf

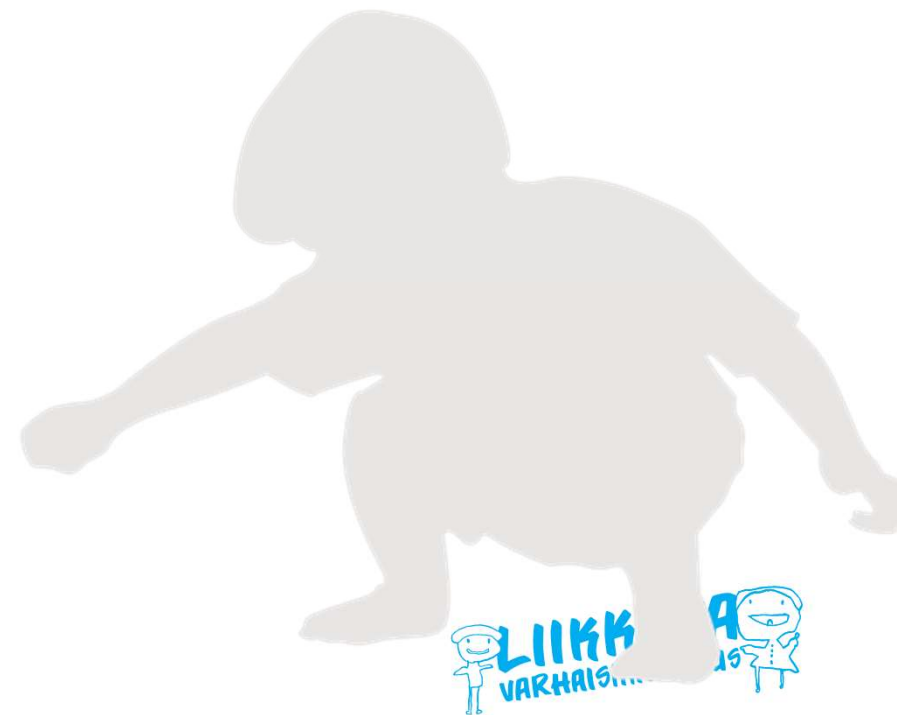

Piilon työkalut löytyvät Liikkuva
varhaiskasvatus –ohjelman sivuilta:

<https://www.liikkuvavarhaiskasvatus.fi/fi/tyokalut>

Työkalut käyttöön –webinaarin tallenne:

<https://www.youtube.com/watch?v=R031G1Rw3KM>

Miten voit hyödyntää haastattelusta saatua tietoa?

Oon tosi hyvä!

- Haastattelutilanne on jo itsessään arvokas: lapsella on mahdollisuus kertoa omia kokemuksiaan ja huomata tulevansa kuulluksi.
- Mahdollistaa keskustelun avaamisen lapselle vaikeammin sanoitettavista asioista, kuten peloista ja pätevyyden kokemuksesta.
- Monipuolistaa lapsesta saatua käsitystä liikkujana, jolloin liikkumisen ja motoristen taitojen kehityksen tukeminen voi olla yksilöllisempää.

Liikunta pelottaa minua jonkin verran.

Miksi on tärkeää havainnoida motorisia taitoja?

- Havainnointi on olennainen osa motorisen kehityksen ymmärrystä, tukemista ja edistämistä.
- Motorinen kehitys on osa yleistä kehitystä ja ennustaa merkittävästi terveyttä.
- Havainnoinnin tavoitteena on, että päästään mahdollisimman aikaisessa vaiheessa vaikuttamaan motoriikan viiveisiin (tunnistaminen) ja edistämään oppimista ja terveyttä.
- Ensisijaisesti mahdollistaa pedagogisen toiminnan arvioinnin.

Taitava liikkuja hallitsee koko kehon

Tasapainotaidot

- Staattinen: Yhdellä jalalla seisominen enintään 30 s (vasemmalla ja oikealla jalalla)
- Dynaaminen: Sivuttaishyppely tasajaloin 15 s ajan

Liikkumistaidot

- Tasaponnistushyppy eteenpäin
- Vuorohyppely
- Yhdellä jalalla hyppely (kinkkaus, konkkaus)

Välineenkäsittelytaidot

- Pallon heitto-kiinniotto 10 kertaa

Kehon hahmottaminen

- Kehon keskilinjan ylittäminen

Määrälliset ja laadulliset tulokset

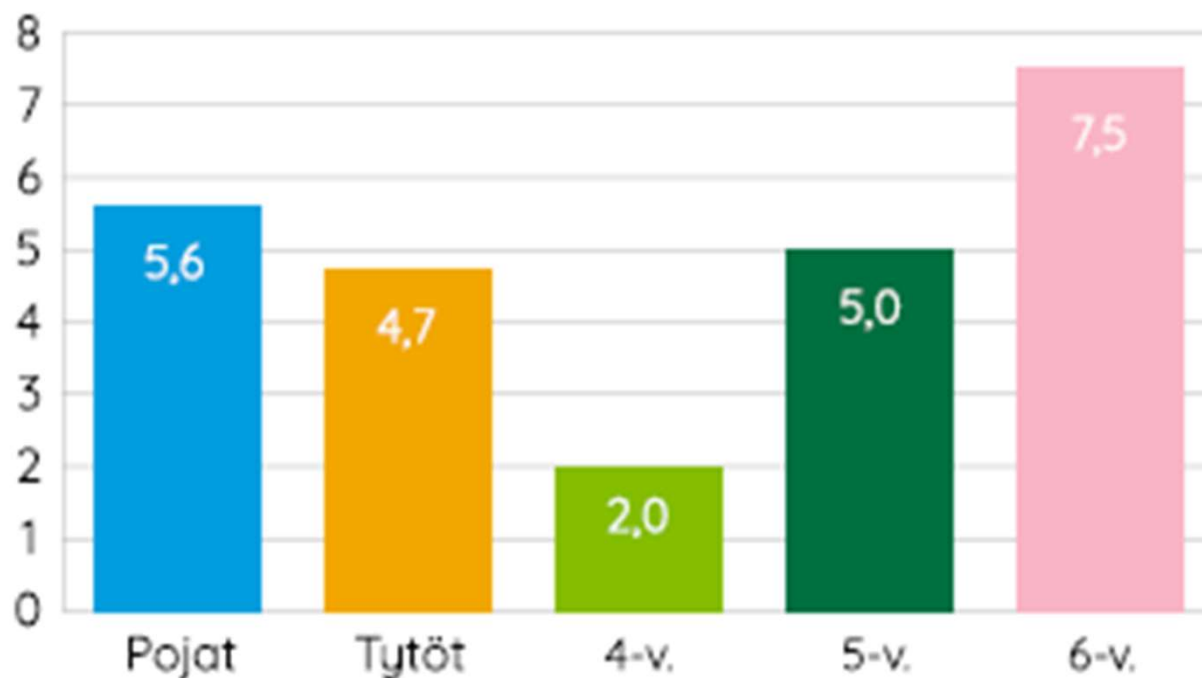
- Numeerisen tuloksen antavat määrälliset testitehtävät, kuten kuinka kauan pysyy yhdellä jalalla seisomassa. Ovat helppoja toteuttaa ja tulkita.

- Motoristen taitojen laadullinen arviointi vaatii taustalle tietotaitoa lasten motoristen taitojen perusliikkeiden kehittymisen vaiheista. Havainnointi helpottuu kokemuksen myötä.

Esimerkki määrällisesti mitatusta taidosta

Onnistuneiden heitto-kiinniottojen määrä (10 yrityksestä) iän ja sukupuolen mukaan

Erilaisia mahdollisuuksia hyödyntää saatuja tietoja

- Motoristen taitojen laatukriteerit
 - Kasvattajan tietotaito laadullisesta arvioinnista lisääntyy, jolloin havainnointi helpottuu
- Havainnoinnin tulokset:
 - Voidaan tehdä karkeita päätelmiä mahdollisista lapsen motoriikan vaikeuksista tai vahvuuksista
 - Mahdollistaa lapsen yksilöllisemmän ohjauksen, jolloin lapsi saa myönteisiä oppimiskokemuksia ja vahvistusta itsetunnolleen.
 - Systemaattisesti tehtynä mahdollistaa taitojen kehittymisen ja toiminnan vaikuttavuuden seurannan

Liikkumisen haasteet ja niiden havainnointi

- Little DCDQ-lomake on kehitetty tunnistamaan motorisia vaikeuksia 3–4-vuotiailla lapsilla.
- Piilo-hankkeessa lomakkeella kerättiin tietoa 4–6-vuotiailta lapsilta
- Lomakkeessa on 15 väittämää (motorinen säätely ja kehonhallinta, hienomotoriikka, yleinen koordinaatio), joihin vastataan viisiportaisesti:
 - 1 = ei kuvaa lastani lainkaan
 - 2 = kuvaa lastani vain vähän
 - 3 = kuvaa lastani jonkin verran
 - 4 = kuvaa lastani hyvin
 - 5 = kuvaa lastani erittäin hyvin

Lähde: Piritta Asunta 2021

Little DCDDQ-FI-lomake toimii...

- puheeksi ottamisen välineenä
- tiedon keruun apuna arvioitaessa lapsen arjessa selviytymiseen liittyviä motorisia taitoja
- kehityksen seurannassa ja dokumentoinnissa

Lomakkeella voi saada yhteensä 15–75 pistettä. Mitä pienempi pistemäärä on, sitä todennäköisemmin lapsella on motorisen oppimisen vaikeuksia.

Lähde: Piritta Asunta 2021

Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositusten mukaisesti liikkumalla myös **motoriset taidot saavat riittävästi harjoitusta.**

Kun lapsella on riittävät motoriset taidot, hän voi **nauttia liikkumisesta ja liikunnallisista leikeistä yhdessä muiden kanssa.**

Arkiaskareetkin sujuvat joutuisammin!

KIITOS!

